

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3170/2023
28.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Остоја Воркапић, адвокат из ..., против тужене Фабрике шећера „Црвенка“ из Црвенке, чији је пуномоћник Божо Марковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4564/22 од 21.03.2023. године, у седници одржаној 28.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4564/22 од 21.03.2023. године у ставу другом изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 404/21 од 05.04.2022. године у ставу другом и трећем изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу плати 33.000,00 динара на име трошкова ревизијског поступка, у року од осам дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 404/2021 од 05.04.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете у висини изостале зараде за период од 03.01.2008. године, закључно са 05.12.2011. године, исплати укупан износ од 1.781.259,13 динара, са законском затезном каматом на појединачне опредељене износе од доспелости до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да на име тужиоца, на досуђене износе разлике зараде за период 03.01.2008. године, закључно са 05.12.2011. године, уплати припадајуће доприносе обавезног социјалног осигурања. Ставом четвртим изреке, одбијен је вишак тужбеног захтева којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу исплати разлику отпремнине у износу од 446.372,00 динара, са законском затезном каматом од 30.01.2019. године. Ставом петим изреке, тужилац је ослобођен од плаћања судских такси. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име парничних трошкова исплати износ од 52.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4564/22 од 21.03.2023. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужиоца и укинута пресуда Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 404/21 од 05.04.2022. године у одбијајућем делу којим је тражена исплата разлике отпремнине, са законском затезном каматом и у делу одлуке о трошковима поступка и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење. Ставом другим изреке, усвојена је жалба тужене и преиначена пресуда Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 404/21 од 05.04.2021. године у усвајајућем делу, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му на име накнаде материјалне штете у висини изостале зараде за период од 03.01.2008. године, закључно са 05.12.2011. године, исплати укупан износ од 1.781.259,13 динара, са законском затезном каматом на појединачне опредељене износе од доспелости до исплате, као и захтев да на име тужиоца, на досуђене износе накнаде материјалне штете, уплати припадајуће доприносе обавезног социјалног осигурања.

Против става два и три изреке правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – други закон) - у даљем тексту: ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженом, дана 03.01.2008. године, закључио први уговор о обављању привремених и повремених послова, а потом је уследило закључење још 13 таквих уговора, тако што је последњи уговор о привременим и повременим пословима закључен 01.09.2011. године. За све време, тужилац је код тужене обављао исте послове у току кампање прераде шећерне репе која сваке године траје од септембра до децембра месеца, али и ван кампање, на пословима магацинског радника у магацину шећера, производном погону и складишту, где је обављао послове на одражавању чистоће магацинског простора и круга фабрике, руковања и одржавања опреме и уређаја, доношења репроматеријала (амбалаже), припрему узорака, слање готових производа, те помоћне послове око паковања готових производа, претапања неусловног шећера, послове око утовара и истовара готових производа, одлагања и пресовања отпадног материјала и друге послове, по потреби и по налогу непосредног руководиоца.

Правноснажном пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 1599/13 од 09.03.2015. године, поништено је решење тужене од 21.12.2011. године, којим је утврђено да, са даном 05.12.2011. године, престаје потреба за ангажовањем тужиоца због истека уговора о обављању привремених и повремених послова од 01.09.2011. године.

Правноснажном пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 261/2020 (2012) од 08.06.2020. године утврђено је да је дошло до преображаја радног

односа на неодређено време, почев од 03.01.2008. године, с обзиром да је природа послова које је тужилац обављао код тужене таква да траје дуже од 120 радних дана годишње, односно потреба за пословима магацинског радника, које је тужилац обављао, постоји константно током календарске године, како у току кампање шећерне репе, тако и ван ње.

Висина тражене разлике зараде у утуженом периоду (од 03.01.2008. године до 05.12.2011. године) утврђена је из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, на бази вредности бода запосленог на неодређено време код туженог, на пословима које је тужилац обављао за време ангажовања по уговорима о привременим и повременим пословима, у виду разлике између зараде коју би тужилац остварио да је био запослен на неодређено време и имао закључен уговор о раду и онога што му је исплаћено по основу накнаде за обављене привремене и повремене послове.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредаба члана 16. став 1. тачка 1), члана 104. став 1. и члана 105. Закона о раду, нашао да је тужбени захтев тужиоца у делу тужбеног захтева за накнаду материјалне штете у висини изостале зараде у утуженом периоду основан, јер је накнадно, судском одлуком, утврђено да је тужилац засновао радни однос на неодређено време, те да је последица наведене правне фикције, адекватна последицама прописаним одредбом члана 191. Закона о раду, у ситуацији незаконитог отказа уговор о раду – да је запослени све време био у радном односу.

Другостепени суд је у делу тужбеног захтева за накнаду материјалне штете у виду изгубљене зараде преиначио првостепену пресуду, тако што је као неоснован одбио тужбени захтев у том делу, јер тужилац, у одређеним месецима, није био радно ангажован код тужене, те околност да је накнадно правноснажном пресудом утврђено да је засновао радни однос на неодређено време, по оцени тог суда, не подразумева и право на зараду за те месеце. Поред тога, за месеце када је радио, тужилац није доказао да му је незаконитим поступањем тужене (незаснивањем радног односа на неодређено време), повређено право на једнаку зараду за рад исте вредности, с обзиром да му је у складу са закљученим уговорима о привременим и повременим пословима од стране тужене исплаћена уговорена накнада за рад, за послове за које је радно ангажован и према уговореној цени рада.

Врховни суд налази да се основано ревизијом указује да се другостепена пресуда, у побијаном преиначујућем делу, заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005 ... 32/2013), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Одредбом члана 191. истог закона, прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио (став 1). Накнада штете из става 1. овог члана утврђује се у висини

изгубљене зараде која у себи садржи припадајући порез и доприносе у складу са законом, у коју не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца (став 2).

Изгубљена зарада представља материјалну штету за запосленог због незаконитог престанка радног односа или неспособности за рад, а исплаћује се као накнада штете у висини зараде коју би оштећени остваривао да је могао да ради, умањене за порезе и доприносе или се досуђује у одређеном броју зарада, зависно од околности случаја. Како је у конкретном случају правноснажном пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 261/2020 (2012) од 08.06.2020. године, тужилац стекао својство радника на неодређено време са даном 03.01.2008. године, то је, по оцени Врховног суда, правилно првостепени суд закључио да тужиоцу припада право на накнаду штете у виду изостале зараде у утуженом периоду, а према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, са припадајућом законском затезном каматом и траженим доприносима за социјално осигурање. Наиме, узрок изгубљене зараде тужиоца налази се у чињеници да је тужена са тужиоцем закључивала више сукцесивних уговора о привременим и повременим пословима, иако су послови које је тужилац обављао по својој природи били стални, односно постојала је константна потреба за њиховим обављањем. Такође, правилно је првостепени суд обавезао тужену да за тужиоца изврши уплату доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком Фонду за ПИО.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права одбио тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му исплати наведену изгубљену зараду, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену пресуду у побијаном делу, тако што је одбио жалбу туженог и у том делу потврдио првостепену пресуду.

С обзиром на изнето, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му, на основу чл. 153. и 154. ЗПП, припадају и опредељени трошкови овог поступка за састав ревизије у износу од 33.000,00 динара у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12, 37/21).

Из тих разлога, Врховни суд је, применом одредбе члана 165. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић